

یکشنبه
۱۵/۳/۱۹
ساعت ۲۰

شوک

مدرس: خانم دکتر فزادی
دارای بود تخصصی طب اورژانس
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دکتر نژادی، [۲۰۰۵۰۶۱۶]

با عرض سلام و وقت بخیر حضور همکاران محترم

بنده دکتر نژادی

متخصص طب اورژانس

از هم اکنون به مدت ۲ ساعت در خدمت شما هستم

از آنجا که از base علمی کلاس به خوبی مطلع نیستم، یکسری مطالب راجع به شوک به
اشتراک میگذارم

بعد به صورت پرسش و پاسخ مطلب رو ادامه خواهیم داد

امیدوارم برآتون مفید باشه

شوک چیست؟

شوک در واقع اختلال عملکرد گردن خون برای رساندن اکسیژن و غذا به سلولهای بدن
است.

تعریف بالینی شوک و اینکه چگونه تشخیص دهیم که بیمار در شوک است در جدول زیر
خلاصه شده

Box 6-2

Empirical Criteria for Diagnosis
of Circulatory Shock*

- Ill appearance or altered mental status
- Heart rate >100 beats/min
- Respiratory rate >20 breaths/min or $\text{Paco}_2 < 32 \text{ mm Hg}$
- Arterial base deficit <-4 mEq/L or lactate >4 mM/L
- Urine output <0.5 mL/kg/hr
- Arterial hypotension >30 continuous minutes duration

*Regardless of cause. Four criteria should be met.

در واقع بیمار مبتلا به شوک بیماری است با ظاهر بسیار ill، حتی ممکن است دچار تغییر هوشیاری شود ، معمولاً Bp پایین بوده و قابل detect کردن نیست ، بیمار معمولاً تاکی کارد است و RR نیز بالاتر از حد معمول است.

بیمار مبتلا به شوک معمولاً pale و رنگ پریده است و احتمالاً تعریق زیادی دارد

یک شاخص بالینی مهم شوک که برای follow up و بررسی تأثیر درمان نیز از آن به طور موثری استفاده میشود ، urine out put است.

البته همه ویژگی های بالینی فوق ممکن است در یک بیمار دیده نشود.

مثلًا HR میتواند نرمال یا پایین باشد . به خصوص در بیمارانی که تحت درمانهای دارویی هستند

همچنین فشار خون اولیه بیمار ممکن است به علت رفلکس های آدرنرژیک نرمال باشد.

نکته دیگر اینکه نسبت HR/SBP که به آن Shock index میگویند شاخص بهتری برای شوک نسبت به هر کدام به تنها یی است.

مقدار نرمال Shock index ، کمتر از ۰.۸ میباشد. و مقادیر بالاتر از آن میتواند معیاری برای شوک باشد.

ثبت شرح حال ، علایم حیاتی و معاینه فیزیکی اولیه بیمار قبل از هرگونه اقدام درمانی توسط پرسنل پیش بیمارستانی دید بهتری به پزشک اورژانس میدهد و میتواند در management بیمار موثر باشد.

از جمله مطالعات نشان داده هیپوتنشن در پره هاسپیتال مورتالیتی بالاتری خواهد داشت.

نکاتی که در معاینه میتواند کمک کننده باشد :

مخاط خشک به نفع دهیدریشن است ، در حالی که ورید ژوگولر بر جسته به نفع نارسایی قلبی ، تامپوناد یا PTE است.

وجود قب به نفع شوک سپتیک است.

وجود رال دو طرفه ریه در غیاب قب به نفع نارسایی بطن چپ است.

وجود ویز در سمع ریه ها به نفع برونوکو اسپاسم ناشی از آنافیلاکسی یا به طور کمتر شایع نارسایی قلب است.

شوک انواع مختلفی دارد

یک تقسیم بندی ساده که از قدیم باب بوده شامل :

(۱) سپتیک (۲) هموراژیک (۳) کاردیوژنیک (۴) dissociative

میباشد.

به هر حال بیماری که در پیش بیمارستان به دست شما میرسد ممکن است در شوک باشد اما علت آن مشخص نباشد.

از آنجا که بیمار بهتر است هرچه زودتر به بیمارستان با شرایط بسیار مطلوب تر از خارج بیمارستان رسانده شود ، تشخیص شوک ، ثبت اطلاعات اولیه بیمار و شروع درمان مناسب و انتقال سریع بیمار مناسب ترین اقدام شما همکاران عزیز خواهد بود.

شاید شرایط و فرصت تشخیص نوع شوک در شرایط پیش بیمارستان فراهم نباشد اما به هر حال دانستن انواع شوک و تشخیص آنها شاید دید خوبی نسبت به بیماری و اقدامات مناسب فراهم کند.

بنابراین به توضیح انواع شوک میپردازیم.

اولین و مهمترین نوع شوک که شاید شما همکاران پیش بیمارستانی خیلی زیاد با آن سروکار دارید ، شوک هموراژیک یا هیپوولمیک است. به خصوص این نوع شوک در بیماران مالتیپل ترومما دیده میشود.

مسلمان در شوک هموراژیک به محض تشخیص باید دو لاین بزرگ از بیمار گرفته شود و کریستالوئید (نرمال سالین یا رینگر لاکتان) برای بیمار شروع شود ضمن اینکه به بیمارستان مقصد اطلاع داده شود تا خون برای بیمار رزرو گردد و به محض رسیدن بیمار اگر پس از دریافت ۲ لیتر مایع همچنان در شوک مانده شروع شود.

ضمن اینکه سورس خونریزی تا حد امکانات موجود مشخص شود و جلوی آن گرفته شود.

برای مثال :

زخم خونریزی دهنده بهتر است با فشار مستقیم کنترل شود

لگن در صورت ناپایداری با ملحجه فیکس شود

یا اندام آسیب دیده که احتمال شکستگی دارد بی حرکت شود.

اولین و مهمترین نوع شوک که شاید شما همکاران پیش بیمارستانی خیلی زیاد با آن سروکار دارید، شوک هموراژیک یا هیپوولمیک است. به خصوص این نوع شوک در بیماران مالتیپل ترومما دیده میشود.

مسلمما در شوک هموراژیک مانند همه اورژانس هایی که نیاز به احیا دارند، و به خصوص در بیمار مالتیپل ترومما، شروع درمان با ABC است (یعنی توجه به باز بودن راه هوایی و گذاشتن اکسیژن برای بیمار). باید دو لاین بزرگ از بیمار گرفته شود و کریستالوئید (نرمال سالین یا رینگر لاتکتات) برای بیمار شروع شود ضمن اینکه به بیمارستان مقصد اطلاع داده شود تا خون برای بیمار رزرو گردد و به محض رسیدن بیمار اگر پس از دریافت ۲ لیتر مایع همچنان در شوک مانده شروع شود.

ضمن اینکه سورس خونریزی تا حد امکانات موجود مشخص شود و جلوی آن گرفته شود.

برای مثال :

زخم خونریزی دهنده بهتر است با فشار مستقیم کنترل شود

لکن در صورت ناپایداری با ملحه فیکس شود

یا اندام آسیب دیده که احتمال شکستگی دارد بی حرکت شود.

در صورت امکان بیمار مبتلا به شوک را تحت مانیتورینگ قلبی قرار دهید

شاید عالیم شوک بیمار ناشی از یک دیس ریتمی قلبی باشد که بیمار را ناپایدار کرده.

شوک کاردیوژن وقتی اتفاق می افتد که بیش از ۴۰ درصد میوکارد در اثر ایسکمی التهاب، توکسین یا اختلالات ایمونولوژیک از بین رفته باشد.

درواقع در شوک کار دیوژن حجم خون به اندازه کافی وجود دارد اما به علت پمپاژ ضعیف قلب، خون در حد نیاز ارگانها جریان پیدا نمیکند.

این بیماران احتمالاً در اثر یک حمله ایسکمیک قلبی یا در اثر عوامل ذکر شده به طور حاد دچار علایم کاهش پرفیوژن میشوند. ممکن است بیماری خود را با علایم ادم ریه بروز دهد.

در ابتدا و در شرایط پیش بیمارستان ممکن است افتراق این نوع شوک از انواع دیگر مشکل باشد، هر چند شاید نیازی به این افتراق در آن شرایط نباشد؛

چون هر چند که میدانید در بیماران با نارسایی قلبی و ادم پولمونر دادن مایع محدودیت دارد اما بازدهم بهترین اقدام درمانی در بیمار در شوک دادن کریستالویید است.

پس در چنین بیمارانی هم پس از فراهم کردن اکسیژناتیوون و ونتیلاسیون مناسب، دو لاین وریدی بزرگ از بیمار گرفته و کریستالویید را البته با احتیاط بیشتر و با سمع ریه ها تا رسیدن بیمار به بیمارستان شروع میکنیم. تا پس از رسیدن بیمار به بیمارستان در صورت لزوم داروهای اینوتروپ و وازوپرسور آغاز شود یا جهت بیمار pace تعییه شود.

شوک سپتیک:

در واقع بیمارانی هستند که در اثر سپتیسمی دچار کاهش پرفیوژن شده اند که به احیای اولیه با مایعات پاسخ نداده اند.

اغلب اینها بیماران مسن یا ایمونوساپرس هستند که به موقع تحت درمان عفونت قرار نگرفته اند. یا بیماری انقدر سریع در آنها پیشرفت کرده که با شوک پرزنست کرده.

به هر حال اغلب آنها چند کراپتیای شوک را دارند ضمن اینکه به احتمال بسیار زیاد تب نیز خواهند داشت. یادگار باشد در بیماران مسن و ایمونو ساپرس ممکن است علی رغم سپتیک بودن تب اصلاً ظاهر نکند. اما اغلب تاکیکاره و تاکی پنیک هستند.

در این دسته از بیماران نیز تنها کار مهمی که میتوان در پیش بیمارستان انجام داد؛ دادن اکسیژن، گرفتن دو لاین وریدی بزرگ، شروع کریستالویید و انتقال سریع بیمار به بیمارستان است.

: Dissociative shock

در واقعاً شوک در اثر انسداد بر سر راه خونی است که از قلب خارج می‌شود. مثال بارز آن Massive PTE (تروموآمبولی ریوی) & تامپوناد و پنومو توراکس است.

درواقع در این بیماران پمپ خوب کار میکند، تانک نیز پر است (جریان خون کافی است) اما به علت وجود ترومبوز بزرگ در عروق ریوی خون در PTE یا فشاری که از اطراف بر قلب وارد میشود (در تامپوناد) و یا کاهش فشار منفی قفسه سینه در پنوموتوراکس، باز هم پروفیوزن کافی نخواهد بود.

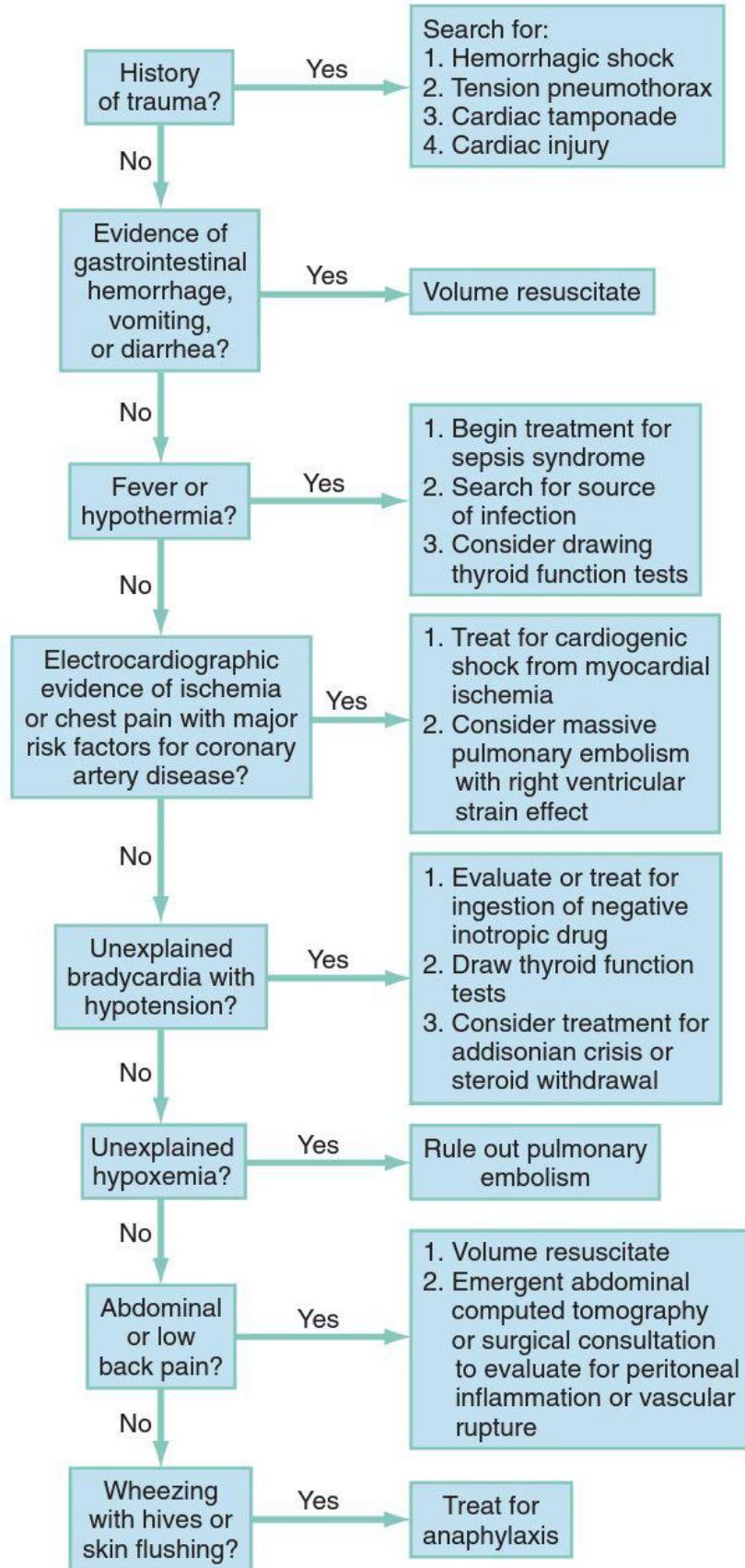
در این بیماران نیز تا رساندن سریع بیمار به بیمارستان و درمان اصلی بیماری باید همان اقدامات قبل از جمله: دادن اکسیژن، گرفتن لاین و شروع کریستالویید را انجام داد.

شاید تنها کاری که میتوان در پیش بیمارستان انجام داد و بیمار را نجات داد، تخلیه تنفس پنوموتوراکس در بیمار ترومایی است.

الگوریتم زیر به نشان داده که با چه ترتیبی برای شناسایی منشا شوک اقدام کنیم
که از کتاب روزن گرفته شده

ally
are
ase-
of
iso-
ure
lent
vere
e of
ular

use.
na-
ock
base
it a
eat-
weak
ock,
ress
use
tent
ling
ited
fold
olic
rea-
put
dily
lea-
our
nL/

و جدول زیر تعریف انواع شوک را ارایه کرده است.

Box 6-3**Definitions and Criteria for Septic, Hemorrhagic, and Cardiogenic Shock****Septic Shock****Systemic Inflammatory Response Syndrome (SIRS)**

Two or more of the following:

1. Temperature $>38^{\circ}\text{C}$ or $<36^{\circ}\text{C}$
2. Heart rate >90 beats/min
3. Respiratory rate >20 breaths/min or $\text{Paco}_2 <32$ mm Hg
4. White blood cell count $>12,000/\text{mm}^3$, $<4000/\text{mm}^3$, or $>10\%$ band neutrophilia

Severe Sepsis

SIRS with suspected or confirmed infection and associated with organ dysfunction or hypotension; organ dysfunction may include presence of lactic acidosis, oliguria, or altered mental status

Septic Shock

SIRS with suspected or confirmed infection with hypotension despite adequate fluid resuscitation; septic shock should still be diagnosed if vasopressor therapy has normalized blood pressure

Hemorrhagic Shock**Simple Hemorrhage**

Suspected bleeding with pulse <100 beats/min, normal respiratory rate, normal blood pressure, and normal base deficit

Hemorrhage with Hypoperfusion

Suspected bleeding with base deficit <-4 mEq/L or persistent pulse >100 beats/min

Hemorrhagic Shock

Suspected bleeding with at least four criteria listed in Box 6-2

Cardiogenic Shock**Cardiac Failure**

Clinical evidence of impaired forward flow of the heart, including presence of dyspnea, tachycardia, pulmonary edema, peripheral edema, or cyanosis

Cardiogenic Shock

Cardiac failure plus four criteria listed in Box 6-2

پرسش و پاسخ:

[۲۰:۱۲۰۵۰۶.۱۶] پرویز آقاعلی،

خانوم دکتر لطفا در مورد احیا مایعات و دوز از اون یه توضیح مختصری بفرمایید.

و در مورد high dose تو بالغین و اطفال.

[۲۰:۱۵۰۵۰۶.۱۶] دکتر نژادی،

بله

احیای مایعات در شوک حداکثر ۳ لیتر مایع بر حسب شرایط بیمار است

تجویز کریستالوئید از ۲ لاین محیطی آغاز میشود و پس از هر لیتر بیمار ارزیابی میگردد

در صورت تداوم شوک لیتر بعدی آغاز میشود

ضمن اینکه سورس شوک در صورت امکان باید بر طرف شود

[۲۰:۱۲۰۵۰۶.۱۶] .....H .....H .....H .....H .....H .....H

در شوک هایپو ولمی بعد از تزیق ۲ لیتر مایع فشار بالای ۹۰ نباشد چه باید کرد؟

[۲۰:۱۶۰۵۰۶.۱۶] دکتر نژادی،

اگر پس از ۳ لیتر مایع بیمار همچنان در شوک باشد باید RBC packed آغاز شود

که در پیش بیمارستان احتمالاً امکانش وجود نداره

پرویز آقاعلی، [۲۰:۱۷ ۰۵.۰۶.۱۶]

تزوییه کودکان همون شروع میکنیم تو تو phtls ml.kg ۲۰

مهمترین معیار شوک در کودکان چیه؟ و تا چه دوزی میتوانیم ادامه بدیم؟

دکتر نژادی، [۲۰:۱۷ ۰۵.۰۶.۱۶]

فقط باید حواستون به علت شوک باشه

که در صورت تشخیص عامل در صورت امکان منشا از دست دادن خون ، یا احتمالاً تنفس
پنوموتوراکس یا تامپوناد را درمان کنید

[۲۰:۱۳ ۰۵.۰۶.۱۶] M,

با سلام. ملاک شروع کریستالویید در پیش بیمارستان در شوک مخصوصا همورازیک
چیه؟؟؟ علائم حیاتی یا ثبات همودینامیکی؟؟؟

دکتر نژادی، [۲۰:۱۸ ۰۵.۰۶.۱۶]

در جدول اولی که خدمتون ارایه شد کرایتریای تشخیصی شوک آمده

در هر بیمار با کرایتریای فوق و شک به شوک باید کریستالویید آغاز شود

دکتر نژادی, [۲۰:۱۶ ۰۵.۰۶]

اگر پس از ۳ لیتر مایع بیمار همچنان در شوک باشد باید RBC packed آغاز شود
که در پیش بیمارستان احتمالاً امکانش وجود نداره

[۲۰:۱۸ ۰۵.۰۶.۱۶] پرویز آقاعلی,

بله وجود نداره این امکان

دکتر نژادی, [۲۰:۱۹ ۰۵.۰۶.۱۶]

پس سریع بیمار رو منتقل بفرمایید
این خودش جزیی از درمانه

[۲۰:۱۵ ۰۵.۰۶.۱۶] Davod,

سلام و ممنون بابت مطالب مفید خانم دکتر در شرایط پیش بیمارستانی چه مقدار برای
بیمار دچار شوک هموراژیک مجاز به مایع درمانی می باشیم؟؟ خونریزی داخلی و
مسافت انتقال طولانی است؟؟؟

دکتر نژادی, [۲۰:۲۲ ۰۵.۰۶.۱۶]

مقدار ذکر شده در رفرنسها حداقل همان ۳ لیتر است

اما در هر بیمار بسته به شرایط اون بیمار متفاوت خواهد بود

مثلا در بیمار ترومایی هدف علایم حیاتی نرمال نیست

بلکه رسیدن به یک فشار سیستولیک ۹۰ برای پرفیوژن مناسب ارگانها کافی است

زیرا فشار بالاتر ممکن است باعث تشدید خونریزی شود

از طرفی اگه فشار برای کفايت پرفیوژن کافی نباشد مشکلات تهدیدکننده حیات دیگری
برای بیمار بوجود می آید

[۲۰:۱۷ ۰۵.۰۶.۱۶] پرویز آقاضلی،

تزویج کودکان همون ۲۰ شروع میکنیم توو ??phtls

مهمنترین معیار شوک در کودکان چیه؟ و تا چه دوزی میتوانیم ادامه بدیم؟

[۲۰:۲۴ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نزادی،

در کودکان ۲۰ cc/Kg تا سه نوبت قابل تجویز است و پس از آن ۱۰ cc/kg خون باید داد

مهمنترین نشانه شوک در بچه ها تاکیکاری است

چون بچه ها تا مراحل نهایی شوک فشار خون خود را حفظ میکنند

البته باید به سایر معیار های شوک نیز در کودکان دقیق شود

[۲۰:۱۷ ۰۵.۰۶.۱۶] پرویز آقاضلی،

تزویج کودکان همون ۲۰ شروع میکنیم توو ??phtls

مهمترین معیار شوک در کودکان چیه؟ و تا چه دوزی میتوانیم ادامه بدیم؟

[۲۰:۲۴ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نژادی،

در کودکان ۲۰ cc/Kg تا سه نوبت قابل تجویز است و پس از آن ۱۰ cc/kg خون باید داد

مهمترین نشانه شوک در بچه ها تاکیکار دی است

چون بچه ها تا مراحل نهایی شوک فشار خون خود را حفظ میکنند

البته باید به سایر معیار های شوک نیز در کودکان دقت شود

[۲۰:۲۱ ۰۵.۰۶.۱۶] Javad bandari،

سلام خانوم دکتر.

بهتر نیس بگیم سه نوع شوک داریم.

۱. هیپولمیک

۲. کاردیوژنیک

۳. توزیعی

[۲۰:۲۹ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نژادی،

تقسیم بندی شوک انواع زیادی دارد

مثلا به جدول زیر دقت بفرمایید

در کتاب روزن اینگونه تقسیم بندی شده

68 PART I ◆ Fundamental Clinical Concepts / Section One • Critical Management Principles

Box 6-1 Categories of Shock According to Primary Treatment

Causes That Require Primarily the Infusion of Volume

- Hemorrhagic shock
  - Traumatic
  - Gastrointestinal
  - Body cavity
- Hypovolemia
  - Gastrointestinal losses
  - Dehydration from insensible losses
  - Third-space sequestration from inflammation

Causes That Require Improvement in Pump Function by Either Infusion of Inotropic Support or Reversal of the Cause of Pump Dysfunction

- Myocardial ischemia
- Coronary artery thrombosis
- Arterial hypotension with hypoxemia
- Cardiomyopathy
  - Acute myocarditis
  - Chronic diseases of heart muscle (ischemic, diabetic, infiltrative, endocrinologic, congenital)
- Cardiac rhythm disturbances
  - Atrial fibrillation with rapid ventricular response
  - Ventricular tachycardia
  - Supraventricular tachycardia
- Septic shock with myocardial failure ("hypodynamic shock")
- Overdose of negative inotropic drug
  - Beta-blocker
  - Calcium channel antagonist
- Structural cardiac damage
  - Traumatic (e.g., flail mitral valve)
  - Ventriculoseptal rupture
  - Papillary muscle rupture

Causes That Require Volume Support and Vasopressor Support

- Septic shock
- Anaphylactic shock
- Central neurogenic shock
- Drug overdose

Problems That Require Immediate Relief from Obstruction to Cardiac Output

- Pulmonary embolism
- Cardiac tamponade
- Pneumothorax
- Valvular dysfunction
  - Acute thrombosis of prosthetic valve
  - Critical aortic stenosis
- Congenital heart defects in newborn (e.g., closure of patent ductus arteriosus with critical aortic coarctation)
- Critical idiopathic subaortic stenosis (hypertrophic obstructive cardiomyopathy)

Cellular Poisons That Require Specific Antidotes

- Carbon monoxide
- Methemoglobinemia
- Hydrogen sulfide
- Cyanide

should not be attribute prompt investigation for consolidation, or lung

The second phase of resuscitation occurs during resuscitation of hemorrhage "cocks cascade, and resuscitation inflammation-induced During resuscitation, neutrophils release to the lung endothelium trigger acute respiratory cytokines are liberated which occurs in many cells. In reactive oxygen species sistent microischemia. shock, the normal balance between vasoconstriction and patchy centralization may produce an immediate growing body of evidence that hemorrhage exerts greater injurious insult.⁶ Depending on the kidney may manifest as causing acute tubular necrosis, impair fuel delivery to the hepatic glucose output, inhibited peripheral lip

Septic Shock

Septic shock can be present although in one half or more is identified. One of the causative agents is lipopolysaccharide, found in gram-negative bacteria and humans or animals with an inflammatory chancre or bial infection. In recent years suggested the emerging cause of sepsis in hospitals suggest that gram-positive prevalence:

1. More patients are immunocompetent which can serve as a reservoir for *Staphylococcus aureus* and *staphylococci*.
2. The frequency of resistant strains by antibiotic-resistant increased in recent years, such as *S. aureus*, *Streptococcus pyogenes*.

Septic shock often needs to be addressed during resuscitation, particularly in hypotension, and it produces relative hypovolemia, which results in reduced capacitance, which often causes absolute hypo

[۲۰:۲۶ ۰۵.۰۶.۱۶] Emt, [

در بزرگسالان هم ۲۰ cc/kg نیست تا سه دوز

دکتر نژادی, [۲۰:۳۱ ۰۵.۰۶.۱۶]

چرا ۲۰ cc/kg در بالغین نیز کاربرد دارد و صحیح است

[۲۰:۲۶ ۰۵.۰۶.۱۶] S M, [

در صورت کنترل خودبخود خونریزی داخلی تجویز مایع باعث ادامه خونریزی و تشدید شرایط بیمار نمیشه؟ اگه بیمار از نظر همو دینامیکی پایدار باشه حتی اگه سایر معیارها رو داشته باشه ایا تجویز کریستالوئید جایز هست؟

دکتر نژادی, [۲۰:۳۴ ۰۵.۰۶.۱۶]

بله

اگه بیمار چند معیار شوک را دارد باید درمان شوک آغاز شود
البته خیلی بعيد است که بیمار سایر کرایتریای شوک رو داشته باشد اما BP نرمال داشته باشد

مگر بیمار مبتلا به HTN که base فشار خونش کلا بالاست و ممکن است مثلًا فشار ۱۱۰ بر ایش هیپوتنشن محسوب شود

دکتر نژادی, [۲۰:۳۵ ۰۵.۰۶.۱۶]

عرض کردم پس از پایدار شدن بیمار علاقه‌ای به نرمال کردن فشار خون نداریم
 فقط در حدی که پروفیوزن کافی شود کفايت می‌گند

پرویز آقاعلی, [۲۰:۳۰ ۰۵.۰۶.۱۶]

خانوم دکتر در مورد سرم آمینو جهت جلوگیری از عود آنافیلاکسی اتوپسیحی بفرمایید
 لطفا.

درسته این مطلب و جایگاهی داره؟؟؟

دکتر نژادی, [۲۰:۳۵ ۰۵.۰۶.۱۶]

در رفرنسهای ما حداقل چیزی در این مورد نیومده

پرویز آقاعلی, [۲۰:۳۲ ۰۵.۰۶.۱۶]

خانم دکتر تغییرات نوار قلب بیمار در قامپوناد رو لطف می‌گنید توضیح بدید؟؟؟

دکتر نژادی, [۲۰:۳۷ ۰۵.۰۶.۱۶]

بله

اولین تغییر و شایعترین چیزی که مشاهده می‌فرمایید سینوس تاکیکاردیا است

سایر موارد

Low voltage

تغییر متناوب ولتاژ

[۲۰:۳۳۰۵۰۶.۱۶Nasir, [

آیا این ۲۰ cc/kg در بالغین نیز مث اطفال تا ۳ بار قابل تکرار است یا نه همان سقف ۳ لیتر؟

دکتر نزادی, [۲۰:۳۸۰۵۰۶.۱۶]

بله یا باید ۲۰ cc/kg را تا سه بار مد نظر بگیرید یا ۳ لیتر

[۲۰:۴۲۰۵۰۶.۱۶S M, [

خانم دکتر منم منظورم همین مورد بود که وقتی بیمار از نظر شرایط بالینی وضعیت پایدار داره یا با درمان اولیه پیدا کرده مثلًا هوشیاره، دادن کریستالویید به علت فشار پایین یا علائم دیگه فکر کنم جایز نباشه....

دکتر نزادی, [۲۰:۴۴۰۵۰۶.۱۶]

پایداری از نظر شما چه معنی داره میشه بفرمایید

دکتر نزادی, [۲۰:۴۵۰۵۰۶.۱۶]

در کتب طب اورژانس کریستالویید توصیه شده

از نظر ما هیچ تفاوتی بین نرمال سالین و رینگر در احیای شوک نمیباشد

در کتب طب اورژانس کریستالویید توصیه شده

از نظر ما هیچ تفاوتی بین نرمال سالین و رینگر در احیای شوک نمیباشد

تنها در شوک ناشی از سوختگی توصیه به استفاده از رینگر به طور خاص شده

[۲۰:۴۶ ۰۵.۰۶M]

دلیل اینکه تزریق اپی نفرین بصورت عضلانی بر سایر روش‌های تزریق ارجحیت دارد

چیه؟؟؟

[۲۰:۴۷ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نزادی،

تحقیقات نشون داده تاثیر دارو در آنافیلاکسی از طریق عظامی بهتر و سریعتر از زیر جلدی است

و روش وریدی تنها زمانی استفاده میشود که کار بیمار به CPR بکشد!

[۲۰:۴۷ ۰۵.۰۶.۱۶Hossein,]

در بیمار با نارسایی کلیه هم بدون آنالیز ادرار و سطح پتاسیم، تجویز رینگر منع دارد

[۲۰:۴۹ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نزادی،

در بیمار نارسایی کلیه اگر بیمار شما در شوک است و شما فقط رینگر دارید قطعاً بدهید
اما اگر هر دومورد در دسترس هست ترجیح نرمال سالین است

[۲۰:۴۸ ۰۵.۰۶.۱۶R.B,]

سلام خدمت خانم دکتر. یه سوال داشتم اگر چاقو درون قفسه سینه رفته باشه و داخل قلب فرو رفته باشه و بیمار عالیم حیاتی نداشته باشه برای سی پی ار باید چاقو رو بیرون کشید ؟؟؟

دکتر نژادی, [۲۰:۵۲ ۰۵.۰۶.۱۶]

در ترومای نافذ سینه که بیمار عالیم حیاتی ندارد توصیه به توراکوتومی شده یعنی قفسه سینه شکافته شود و مسقیما قلب پمپاژ شود
که قطعاً این کار در پیش بیمارستان امکان ندارد
و توصیه شده که جسم خارجی تنها در اتفاق عمل خارج شود
اما اگه بیمار شما نشانه ای از حیات ندارد و جسم خارجی مزاحم CPR شماست آنرا خارج کنید و سریعاً بیمار را انتقال دهید تا در صورت بازگشت بیمار سریعاً در بیمارستان توراکوتومی شود

[۲۰:۵۰ ۰۵.۰۶.۱۶, [۴۲۷EmmA

سلام خانم دکتر. درمورد خونریزی دستگاه گوارش میشه پیش بیمارستان و اسشون ویتامین K تجوییز کرد ؟؟؟

دکتر نژادی, [۲۰:۵۴ ۰۵.۰۶.۱۶]

سلام در هیچ کدام از رفرنسهای ما چنین چیزی توصیه نشده

حتی در بیمارستان

[۲۰:۵۰۰۵.۰۶.۱۶S M,

در مرحله اول هوشیاری و بعد بروندۀ ادراری.... یعنی وقتی خونرسانی بقدرتی هست که روی ارگان های مهم و حساس از جمله مغز و کلیه بیمار را دچار علائم نکرده و با توجه به فرمایش شما که تشخیص دقیق شوک در پیش بیمارستان معمولاً امکان ناپذیر هست دستگاری بیمار ممکنه مثلاً ادامه خونریزی داخلی و تشدید شرایط بیمار را در پی داشته باشه... مثلاً به بیمار هوشیار با فشار سیستول ۸ با مشکل ترومای شکم دادن مایع لزومی داره؟؟؟

دکتر نزادی, [۲۰:۵۷۰۵.۰۶.۱۶]

بله اگه فشار سیستولیک ۸۰ فشار پایه ی بیمار شما نباشد
و در اثر ترومای افت فشار پیدا کرده قطعاً باید درمان شوک آغاز شود
چون در مراحل اولیه شوک خونرسانی به سمت ارگانهای ممکن است هوشیاری بیمار را مختل نکند

از طرفی Out ادراری در طول زمان ارزیابی میشود نه در لحظه
پس درمان را شروع بفرمایید

[۲۰:۵۵۰۵.۰۶.۱۶M,

:M

در بیمار تروما یی که مشکوک به خونریزی داخلی هست و دچار تغییرات سطح هوشیاری میشود چه اقدامات درمانی توصیه مینمایید؟؟؟

[۲۱:۰۰ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نژادی،

داده های سوالتون ناقص هست منظورتون بیمار در شوکه ؟
شک به خونریزی داخلی یعنی چی یعنی بیمار شوک بدون سورس خارجی ؟!

[۲۰:۵۱ ۰۵.۰۶.۱۶] Sajad Ahmadi، [

با سلام خدمت خانم دکتر. مریض مولتیپل ترومما با خونریزی وسیع داریم که شوک قریب الوقوع است مریض بسیار ازیته و بیقرار است استفاده از دیازپام یا میدازولام برای سدیت کردن چگونه است؟

[۲۱:۰۲ ۰۵.۰۶.۱۶] دکتر نژادی،

اگر بی قراری بیمار مانع از انجام اقدامات احیا و درمانی میشود سدیت کردن موردی ندارد

البته قبل از سدیشن بیمار به علل قابل حل آذیتاسیون بیمار توجه بفرمایید
مثلا هیپوکسی بیمار را بی قرار میکند
بی قراری خود میتواند نشانه ای از شوک باشد

[۲۱:۰۱ ۰۵.۰۶.۱۶Emt,]

در مورد شوک و استفاده از تورنیکه چرخشی آیا مورد قبول هست و توصیه میشه؟

دکتر نژادی، [۲۱:۰۴ ۰۵.۰۶.۱۶]

استفاده از تورنیکه برای کنترل خونریزی خارجی تقریباً منسوخ شده و توصیه نمیشود

تنها جایی که در رفنسها توصیه شده Hot zone یعنی در خط مقدم جنگ است

و د سایر موارد به هیچ عنوان توصیه نمیشود

بلکه خونریزی خارجی باید با فشار مستقیم کنترل شود

[۲۰:۵۶ ۰۵.۰۶.۱۶Hossein,]

خانوم دکتر به وفور دیدیم او لین اقدام پزشکان عمومی در بیمارستان به محض برخورد با GIB یا ملنا، تزریق ویتامین K هستش

علت عدم توصیه رفنس های طب اورژانس، چیه؟

تشکیل ترومبوز و احتمال ترومبوآمبولی یا سکته هستش؟

دکتر نژادی، [۲۱:۰۷ ۰۵.۰۶.۱۶]

تجویز بدون توجیه ویتامین K به هر بیمار GIB هیچ اندیکاسیون و معنایی ندار

مگر بیماری که در زمینه خاصی دچار خونریزی شده باشد که ویتامین K در درمانش موثر باشد

مثلًا مسمومیت با وارفارین یا اختلال کبدی

[۲۱:۰۶ ۰۵.۰۶.۱۶] Emt,

نه خانوم دکتر جهت شوک و هدایت خون به ارگانهای حیاتی که در سه اندام به صورت
چرخشی بسته میشود تا خون به ارگانهای حیاتی هدایت شود

دکتر نژادی, [۲۱:۰۸ ۰۵.۰۶.۱۶]

بله در کتاب پیش بیمارستانی او مده اون قابل استفاده است و موثر

[۲۱:۰۵ ۰۵.۰۶.۱۶] nader,

خانم دکتر در بیماران ترومایی در صورتی که قادر به رگ گیری نباشیم و بیمار به خاطر از
دست دادن خون زیاد به شوک بره چیکار کنیم

دکتر نژادی, [۲۱:۰۹ ۰۵.۰۶.۱۶]

میتوانید از راه داخل استخوانی استفاده کنید

[۲۱:۱۰ ۰۵.۰۶.۱۶] d a,

[In reply to] دکتر نژادی

خانم دکتر ولی فکر کنم بر اساس گایدلاین PHTLS دوباره استفاده از تورنیکه توصیه
میشه.

دکتر نژادی, [۲۱:۱۲ ۰۵.۰۶.۱۶]

نحوه انجامش با شکل در کتاب خودتون اومده

اما مکانیسمش به این صورته که دارای سلوشهای هواست که مرتباً پر و خالی میشوند و به علت فشار متناوبی که ایجاد میکنه مشکلات تورنیکه را نخواهد داشت

[۲۱:۱۱ ۰۵.۰۶.۱۶] ، [1Sei]

با سلام و عرض ادب

در مورد مادران باردار مبتلا به شوک دوز سرم درمانی همان دوز افراد بالغ میباشد؟

اقدام خاصی جهت عدم آسیب به جنین هست

با تشکر

دکتر نژادی، [۲۱:۱۵ ۰۵.۰۶.۱۶]

در مادر باردار هم دوز مایع و اقدامات همونه

فقط در مادران باردار که رحم به اندازه کافی بزرگ شده (بعد از هفته ۲۰) حتماً مادر رو به پهلوی چپ بخوابانید

چون فشار بر VC خود یک دلیل شوک در مادران باردار است

[In reply to] پرویز آقاعلی

منظور phtls فرضاً احیا در مصدومیه که پاش آمپوته شده، وقتی واسه اقلاف نیست،
تورنیکت رو بندید و احیا رو شروع کنید

و گرفته برای کنترل خونریزی شریانی فشار مستقیم و غیر مستقیم و بالا نگه داشتن عضو
کفايت داره

دكتر نزادى، [۲۱:۱۸ ۰۵.۰۶.۱۶]

بحث استفاده نکردن از تورنیکه اينه که
اگه انقدر فشار زياد باشه که شريان بسته بشه که باعث ايسكمي انتهای عضو خواهد شد
و اگر فشار تنها ورید رو بيندد، خون از شريان وارد ميشود و از ورید تخلص نميشود و
بنابرain خود تجمع خون در آن منطقه خود مشكل ساز است

دكتر نزادى، [۲۱:۲۴ ۰۵.۰۶.۱۶]

فکر ميکنم اصل مطلب گفته شد
جمع بندی مطالب
در مجموع در برخورد با شوک
اول از همه اون رو سريع و به موقع تشخيص بدیم
اگه نوعش رو هم نتونستیم در پیش بیمارستان تشخيص بدیم ، مهم نیست
چون اپروچ به همه تقریبا یکسانه
مثل همه جا اول ABC
اول توجه به راه هوایی و اکسیژن اسیلویون
و بعد گرفتن لاین وریدی مناسب و تجویز سريع کریستالویید
در صورت امکان سورس شوک رو تشخيص داده

و آنرا رفع کنید

پایان

با تشکر از زحمات خانم دکتر نژادی متخصص طب اورژانس و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

همچنین پرسنل خدوم فوریتهای پزشکی سراسر کشور